

Ziriako Ortiz de Zarate:

“Pena handiz utzi dut esatari lana”

Pasa den martxoaren 19an, San Jose egunez eta Arrate irratiko uhinak erabiliz, herri kiroletako plazak eta irrati esatari lanak uzten zituela iragarri zuen laster 84 urte beteko dituen Ziriako Ortiz de Zaratek. Hasi bezala egin zuen azken ekitaldia, bertsoak kantatuz. Ia 60 urteko ibilbide luze eta emankorrari agur esateko ordua iritsi zaion honetan, zenbait pasarte jasotzeko aukera izan dugu berarekin izandako solasaldian.

- Nola gogoratzen dituzu haserako urte haiek?

Herri kiroletako esatari lanetan hasi nintzela badira 60 urte baino gehiago. Lehenengo Ermua eta Eibar inguruko auzoetan laguntzen jardun nuen. Pilotariak, trikitilariak eta bertsolariak ekartzen laguntzen nuen. Halakoak debekatuta zeuden garai hartan.

- Zein lekutan egin zenuen esatari legez aurreneko plaza?

Nire debuta, plaza handi batean, duela 30 urte izan zen. Abadiñoko San Blasetan. Alkatea Karmelo Larrauri zen eta hark deituta joan nintzen. Nire senide guztiak Abadiñokoak ziren jaiotzez nahiz eta ni Eibarren jaio. Herri kiroletako katedrala izena ere nik jarri nion eta hor jarraitzen du. Jabier Uriarte izan zen ondoren alkate eta hutsik egin gabe han izan naiz 30 urtean.

- Arrate Irratian gero esatari...

Don Pedro lagun handia nuen. 1940an etorri zen abade Arratera eta jaiak antolatzen laguntzeko eskatu zidan eta bertsolari, harri jasotzaile eta aizkolariak ekarri nituen. 1942an izan zen hori. Probalekua ere 1944an egin zuen. Arrate Irratia sortu zuen ondoren eta Trabakuko Anjel eta bere emaztea hasi ziren han

lanean. Irratira etortzeko eskaintza egin zidan abesti zaharrak eta bertsoak kantatzera. Handik gutxira Fragak itxi zuen. Berak esana da: *"esta emisora no se abrirá mientras yo viva y no se ondeará la ikurriña"*. Handik urte batzuetara irratia ireki eta berriz deitu zidan laguntzeko. San Jose eguna zen. 3 bertsorekin hasi eta Gernikako Arbola abestu nuen, besteak beste.

- Urteotan egin duzun guztia aztertuz gero, zerk utzi dizu aho zapore gozotua?

Arrate Irratian hasi nintzeanean, urte luzez, zapatu goizetan, azokako berriak

ematera joaten nintzen eta nirekin batera, umeak eramaten nituen. Ermua, Zaldibar, Berriz, Atxondo... eskualde askotako umeak. Umeen jaialdia izaten zen.

Jose Mari Pato, harri-jasotzailea:

"Nire herri kirol ibilbidean 3 pertsona izan dira: Zelai, Pedro Langa eta Ziriako. Haien laguntzarik gabe ez nintzen mundu horretara hurbilduko eta egin dudana ibilbidea egin. Asko zor diet hirurei. Ziriakori esker plaza askotan eta leku askotan egoteko aukera izan dut. Asko eskertzen diot nigmatik egin duen guztia".

Bernardo Ibarra, Arrate Irratiko zuzendaria:

"Ziriakok egin duen lanarekin oso pozik gaude. Asko mugitu da, eman izan duen informazioa berak ikusitakoa, berak sortutakoa izan da beti. Bere kasa, askatasun osoz jokatu du. Jarraitzaile asko izan ditu eta hemen inor ez denez betiko, bada uzteko ordua iritsi zaio. Gure irratian herri kiroletan utzi duen hutsunea nola bete bagenuen kezka, baina ordezkia bilatzea lortu dugu eta aurrerantzean ere herri kirolari tartea ematen jarraituko dugu".

"Harri-jasotzea dut gustukoen, 3 hamarrekotara 2 harri-jasotzaileen artean lehia estua bada"

MENDIOLA
Restaurante - Jatetxea

Erdikokale, 19
Telefona 943 17 22 43

48260 ERMUA
(Bizkaia)

KRABI

Ileapaindegia
Estetika

Tel: 943 03 17 56

Diputazio, 5

ERMUA

Poz handiena horrek eman dit. Garai haietan haurrak zirenak, orain guraso dira eta akorduan daukate hura. Kalean agurtzen naute, garai haiek gogorarazten dizkide. Hori ederra da.

- **Agurra iragarri zenuen eguna nola gogoratzen duzu?**

Agurra ere 3 bertsoarekin egin nuen. Jende askoren deiak jaso nituen. Tartean Mallabiko amona bat negar malkotan. Pena handiarekin utzi dut hau guztia. "Año

nuevo vida nueva" esaten nuen abenduan. San Blasak iritsi eta agurra egiteko asmoa nuen baina hura ere pasa zen. Golpe handia izan da Felipe Ugartebururen heriotza ere. Mutil jatorra zen. Hark istripua izandako lekutik makina bat aldiz pasatakoa naiz eta inguru hartan istripu larria izan nuen nik ere. Uzteko ordua zela konturatu nintzen. Gauetan gidatzeko ere arazoak ditut.

Jose Antonio Gisasola
'Zelai II' harri-jasotzailea:

"Ziriakok herri kirolari emandako bultzada izugarria izan da. Baserrietatik plazetara joaterik izan ez duten makina bat ezindu edo gaixorentzat bera izan da herri kiroletako ahotsa. Herri kirolen zaletasuna asko bultzatu du. Arlo asko ukitu ditu gainera: harri-jasotzea, idi-probak, aizkora... Egunero, egunero etenik gabe hango eta hemengo berri emanez, igarriko da bere hutsunea plazetan eta irrati bertan ere."

Jose Ignacio Isla,
Bizkaiko Herri Kirol
Federakundeko
lehendakaria:

"Herri kirol munduan dararadan denbora guztian Ziriako hortxe egon da. Hizlari fina, herri kirolen maitale, pertsona eta lagun oso ona. Askok maite dit. Plazan bere hutsunea nabaritzen hasiak gara eta horrek dena esan nahi du. Zortetik onena opa diot eta eskerrak eman, egin duen ibilbide guztiagatik".

"Dei asko jaso nituen agurra iragarri nuenean, tartean Mallabiko amona bat negar malkotan"

- **Makina bat herri eta auzo ezagutu dituzu...**

Euskal Herri osoa ezagutzeko aukera izan dut. Auzoak, herriak... zer ez! Hemendik kanpo ere, Bartzelona, Asturias, Madril, Kanariar Irlan ere egonda nago.

- **Herri kiroletan makina bat kirol daude. Zein izan duzu gustukoena?**

Harri-jasotzea. 3 hamarrereotara bi harri jasotzaileen artean lehia estua baldin bada.

- **Herri kiroletan kirolari konpletoena?**

Lan guztiak kontuan hartuta, Joxe Mari Olasagasti. Harri-jasotzen, korrikan, segan, denean da oso ona. Lan bakarrera, Markinako lehoia idi probetan eta Mieltxo Sarageli eta Zelai harri-jasotzen.

- **Plaza bat?**

Abadiñoako San Blasetik aparte, Azkoitia aipatuko nuke.

- **Herri kirol mundua ze egoeratan dago?**

Ondo. Jende nagusia ikusten da publikoaren artean

baina probak asko ugaritu dira. Probak egun askotakoak izaten dira, 6-7 egunekoak ere bai. Zaldi mandoak, aizkolariak... denean daude. Telebistan ere herri kirolek badaukate beraien tartea.

- **Horrez gain pilotazalea ere beti izan zara...**

Herri kiroletan aritu baina ere, esku pilota izan da gehien gustatu zaidana. Gure aita zena eta anaia ere pilotari onak izan ziren. Miguel Gallastegi handia ere lagun mina dut. Anai bat da niretzat. Mondragones pilotaria ere ezagutu nuen eta geroztik pilotari denak ikusi ditut. Iñaki Elgea ere lagun handia dut. Motorra hartu eta leku askotarako joaten ginen elkarrekin.

- **Pilotaririk onena nor izan da?**

Askok aldatu da prestaketa eta materiala baina onena Julian Retegi, Retegi II.

- **Besterik?**

Eskerrik asko urte hauetan guztietan izan ditudan jarraitzaile eta entzule guztiei.

Asier Ibaibarriaga

optika
itze

✓ ENTZUMENAREN DOHAINEKO KONTROLAK
✓ AUDIFONOETAN AZKENENGO TEKNOLOGIA

Probaleku, 7 Tfnoa. 943 17 46 51

TOLDOS Y PERSIANAS ORBE

- MUNTAIA ETA KONPONKETA
- MOTORIZAZIOA
- PERTSIANA DEKORATIBOAK
- PERTSIANA BILGARRIAK
- SEGURTASUN PERTSIANAK
- MOSKITERAK
- ESTOREAK
- GORTINAK

TAILERRA: Zearreko buelta, 2
Tel. 943 17 66 34
Tel. mugikorra 630 01 13 41
48260 ERMUA (Bizkaia)

ERAKUSKETA: Karabixa, 1
Tel. 943 17 98 60
48260 ERMUA (Bizkaia)

**ONTINDIA
HARATEGIA**

Etxean egindako
odoloste eta txorizoak

Kantabria zeharbidea 1 Tel. 943 10 85 44
48260 - ERMUA Mug. 678 64 85 41

- Teak eta kafeak.
- Belgiako txokolata.
- Egunko tea dagarri
- Osagarriak: teontziak, katiluak, infusoreak....

**Oparitzeko
neurria
egindako poltsak!**

Probaleku 4 bis, 943 03 15 81